

Alman Federal Mahkeme Kararları

Çev: Alpay HEKİMLER*

Hessen Eyalet Sosyal Mahkemesi

Karar Tarihi : 24.03.2015
Sayısı : L 3 U 225/10

İşçiler, öğlen paydosu sırasında, sadece öğlen yemeğini yemek üzere yolda geçirdikleri süre boyunca kaza sigortası kapsamındadırlar.

Özü:

İşçiler esas itibariyle sadece işlerini ifa ettikleri süre boyunca değil, onun dışında ara dinlenme süreleri kapsamında da kaza sigortası kapsamında sigortalı sayılmaktadırlar. Ancak işçiler işyerlerini sadece yemeklerini yemek üzere işyerlerini terk etmeleri halinde kaza sigortası kapsamında oldukları kabul edilmektedir. Bu bakımdan, bir işçi ara dinlenme süresi içerisinde özel işlerini yerine getirmek üzere işyerini terk eder ve bir kazaya maruz kalırsa (dava konusu olayda olduğu üzere elbisesini kuru temizlemeciden alması gibi), tazminat talep etme hakkı bulunmamaktadır.

Olay:

Davacı, bir işletmede sekreter olarak çalışmaktadır. Öğlen paydosunda davacı işyerini terk ederek, bir merdivene takılmak suretiyle düşmesi sonucunda boyun omurlarından yararlanmıştı.

Davacı, açmış olduğu davası ile Kaza Sigortasından (Berufsgenossenschaft) tazminat talebinde bulunmuş, ancak kaza sigortası, davacının kazanın meydana geldiği esnada işyerinde değil de, kuru temizlemeciden elbisesini almak üzere yolda iken kaza geçirdiği, gerekçesi ile talebi reddetmiştir. Kaza sigortası, işçinin özel bir işini görmek üzere yolda bulunduğunu ve bu nedenle de kazanın meydana geldiği anda, sigorta kapsamında olmayan bir işi ifa ettiğini beyan etmiştir. Bu durumun ayrıca davacının, kazanın meydana gelmesinin ardından birkaç gün sonra davacı tarafından, meslektaşlarına da ifade etmiş olduğu, sigorta tarafından dile getirilmiştir.

---

* Prof. Dr. Namık Kemal Üniversitesi, Öğretim Üyesi

Davacı, işyerinden ayrılmasının gerekçesinin aynı zamanda öğlen yemeğini yemek olduğunu, yolu üzerinde bulunan kuru temizlemeciden elbisesini alırken, yakında bulunan bir Fastfood Restoranına da gitmek istediğini ifade etmiştir. Eyalet Sosyal Mahkemesi, davacının davasını reddetmiştir.

Gerekçe:

Davacının, davalıdan SGB VII (7. Sosyal Güvenlik Kitabı) 2.maddesinin 1. ve 2. fıkraları hükmü uyarınca, tazminat talep etme hakkı bulunmamaktadır. Bu normlar kapsamında esas itibariyle işçiler işlerini ifa ederken kaza sigortası kapsamına alınmaktadırlar ve bu maddeler aynı zamanda ara dinlenme sürelerini de kapsam alanına girmektedir. Ancak işyerinden işçinin ayrılması halinde, sadece yemeğini yemek üzere yolda geçen süreler kapsam alanına alınmıştır. İşçinin, işyerinden burada belirtilen amaç dışından ayrılması durumunda, örneğin kuru temizlemeciden elbisesini almak üzere yola çıkması durumunda, sigorta güvencesi ortadan kalkmaktadır.

Davacı açmış olduğu davası ile esas itibariyle öğlen yemeğini yemek üzere yola çıktığını kanıtlaması gerekirdi, ancak bu durumu kendisi ispatlayamamıştır.

Hessen Eyalet İş Mahkemesi

Karar Tarihi : 9.4.2015
Sayısı : 9 TaBV 225/14

“Neue Assekuranz Gewerkschaft” sendikası toplu sözleşme imzalamaya yetkili değildir.

Özü:

2010 yılı sonunda kurulmuş olan “Neue Assekuranz Gewerkschaft” sendikası (NAG) toplu sözleşme imzalamaya yetkili değildir. Anılan örgüt sigorta işkolunda toplu sözleşmeler yoluyla düzenlemeler getirebilecek kadar güçlü konumda değildir. Yeniden düzenlenen, İş Mahkemeleri Kanununun 97.maddesi kapsamında, Eyalet İş Mahkemelerinin yetkisi konusunda da, Anayasaya aykırılık oluşturacak bir durum bulunmamaktadır.

Olay:

NAG sendikası 2010 yılının sonunda kurulmuş olup, dava tarihine kadar henüz bir toplu sözleşme bağitlamamıştır. Verdi sendikası, NAG sendikasının toplu sözleşme imzalama konusunda yetkili olmadığını, İş Mahkemeleri Kanununun 97.maddesi uyarınca tespit edilmesini talep etmiştir. Dava sırasında NAG sendikası, sahip olduğu üye sayısı ile ilgili kesin bir açıklamada bulunmamıştır. NAG sendikası, davanın reddedilmesini ve yeniden düzenlenmiş olan İş Mahkemeleri Kanununun 97.maddesinin Anayasaya aykırılık teşkil edip etmediğinin belirlenmesi için, Anayasa Mahkemesine başvurulmasını talep etmiştir. NAG, yeni düzenleme ile getirilmiş olan mahkemelerinin yetkilerinin Anayasaya aykırılık teşkil ettiğini ifade etmiştir.

Eyalet İş Mahkemesi, verdi sendikasının talebini kabul ederek, NAG sendikasının Anayasa Mahkemesine başvurulması yolundaki talebini reddetmiştir. Ancak NAG sendikası, Anayasa Mahkemesine şikâyetinin kabul edilmediği gerekçesiyle doğrudan başvurusu mümkündür.

Gereke:

NAG sendikası toplu sözleşme imzalamaya yetkili bir sendika değildir. Bu organizasyon, sigorta işkolunda toplu sözleşme imzalayıp düzenlemeler getirebilmek düzeyde yeterli güce sahip değildir. NAG sendikası henüz bir toplu sözleşme imzalamamış olmasından ve de tam olarak kaç üyeye sahip olduğunu ortaya koyamaması sebebiyle, toplu pazarlık aşamasında pozitif çıkarımlar elde etmesi imkanı görülmemektedir.

Bunun ile birlikte yargılama sürecine ara verilip, İş Mahkemeleri Kanununun 97.maddesinin Anayasaya aykırılık teşkil edip etmediğinin belirlenmesi için, Anayasa Mahkemesine gidilmesine gerek görülmemiştir.

Düsseldorf Eyalet İş Mahkemesi

Karar Tarihi : 5.6.2014
Sayısı : 11 Sa 1484/13

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin, iş sözleşmesinin feshin geçersizliğine karar vermesi, doğrudan işçin yeniden işe alınacağına anlamına gelmektedir.

Özü:

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, gerçekleştirilen feshin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi hükümlerine göre, geçersiz olduğuna hükmederse, işçiler yeniden işe alınmasını talep edebilirler, ancak bu yönde doğrudan otomatikman bir talep hakkı doğmamaktadır.

Olay:

Davacı, bir Katolik kilisesinde müzisyen olarak çalışmıştır. Ancak kilise, aralarında bağlanmış olan iş sözleşmesini, davacının evlilik dışı bir ilişki sürdürdüğü gerekçesiyle feshetmiştir. Davacı şuan boşanmış durumdadır. Davacının açmış olduğu işe iade davaları, Alman Mahkemeleri nezdinde kabul edilmesi üzerine Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine başvurmuş ve Mahkeme 23.09.2010 tarihli kararıyla, fesih kararının, davacının Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 8.maddesi ile teminat altına alınmış olan “özel ve aile yaşamına saygı hakkının” zedelendiğine, hükmetmiştir.

Bu karar üzerine davacı, işe iade davasının yeniden görülmesi amacıyla İş Mahkemelerine başvurmuş, ancak tüm seviyedeki mahkemeler bu yöndeki talebini reddetmişlerdir. Bunun üzerine Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, 28.06.2012 tarihli kararıyla, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 8.maddesinin ihlal edildiği gerekçesiyle, davacıya 40.000 Euro tutarında tazminat ödenmesini hükme bağlamıştır.

Davacı, burada açmış olduğu davasıyla, 23.09.2010 tarihinden itibaren yeniden kilisede işe başlatılmasını talep etmiştir. Eyalet İş Mahkemesi bu talebi reddetmiş olup, ancak konun önemi bakımında Federal İş Mahkemesine temyiz yolunu açık tutmuştur.

Gerekçe:

Davacının, davalı kiliseden yeniden işe başlatılmasını talep etme hakkı bulunmamaktadır.

Esas itibarıyla, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi hükümlerinin ihlal edilmesi sebebiyle, işe iade konusunda talep hakkı bulunmaktadır ve davacıda bu talebini süresi içerisinde yerine getirmiştir. Burada aynı zamanda da davacıya tazminatın

ödenmiş olunması, bu talep hakkını da ortadan kaldırmamaktadır. Ancak, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesine aykırı bir eylemin tespit edilmesi, bunun bir sonucu olarak otomatikman işe iade talep hakkını doğmamaktadır. Burada daha çok Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ile teminat altına alınmış olan hukuksal güvencenin dengelenmesi gerekmektedir.

Dava konusu olayda bu dengeleme, davalı lehine sonuçlanmıştır. Bu yönde bir hükmün oluşturulmasında ise, fesih kararının uzun süre önce alınmış olunması ve daha 2000 yılında Alman Mahkemelerinin en üst mercileri tarafından kesinleşmiş bir kararın varlığı dayanak oluşturmaktadır.

